

5 DAKİKADA BİR HAFTA

ANALİZ

Dr. H. Bader Arslan
bader.arslan@dunya.com

Uzun süredir devam eden ve pek çok kişi tarafından "bir şey olmaz" gözüyle baktığı Rusya-Ukrayna gerilimi, 24 Şubat sabahı, Rus askeri güçlerinin Ukrayna'ya girmesi ile tehditte gerçeğe dönüştü. Türkiye'nin dış ticaret, turizm, enerji ve tarım alanındaki çok önemli iki partnerinin savaşta girmesi, 2022 için ekonomik açıdan önemli bir risk.

Haftaya büyüme verisi ile başlıyoruz. Bu sabah TÜİK, 2021 yıl sonu çeyrek ve yıl geneli büyüme hızını açıklayacak. İlk üç çeyrekte Türkiye ekonomisi sırayla yüzde 7,4, yüzde 22 ve yüzde 7,4 büyümüştü. Ancak yılın son üç ay-

Büyüme, PMI ve enflasyon

lık döneminde kurlarda sıçrama ve buna bağlı olarak bozulan beklentilerin de etkisiyle sektörlerin çoğunda ilk dokuz ayın altında bir performans izlemeye başladık. Bu nedenle son çeyrekte ötekilerden oldukça düşük bir büyüme göreceğiz. Bununla birlikte yıl genelinde yüzde 9 civarında bir orana ulaşmış olacağız ki; bu da küresel büyümenin üzerinde bir oran olarak kayda geçecek.

Salı sabahı ISO, Şubat ayı PMI verisini açıklayacak. Geçtiğimiz Mayıs ayından bu yana 50'nin üzerinde, büyüme yönünde değer alan PMI, Ocak ayında son sekiz ayın en düşük değerine inmekle birlikte, 50,5 puan ile yine de eşik sı-

nırın hafif üzerinde kalmıştı. Ancak on sektörün sadece dördü 50 üzerinde değer almış ve beş ayrı alt endeks içinde büyük oranda istihdam alt endeksindeki güçlü duruş ana endeksi 50'nin üzerinde tutabilmişti. Şubat ayı verisi açıklandığında endeksin 50'nin altına inme olasılığı biraz daha artmış durumda. Önümüzdeki birkaç ay boyunca sanayide yavaş bir seyir izleyebiliriz.

Ticaret Bakanlığı bu hafta Şubat ayı geçici dış ticaret verilerini açıklayacak. Ocak ayında ihracatta yüzde 17, ithalatta yüzde 55'lik artış görmüştük. İthalattaki bu hızlı yükselişin ana nedeni enerji kalemindeki sıçra-

ma. 2021 boyunca her ay yükselen enerji ithalatı geçen Ocak'ta 9 milyar dolara ulaşmıştı. İhracat tarafında 2022'nin ilk aylarında 2021'deki canlılığın devam ettiğini ancak bahar aylarından itibaren daha ılımlı artışlar geldiğini görebiliriz.

Haftanın en kritik verisi Perşembe sabahı açıklanacak olan Şubat enflasyonu. Normal bir süreçte gidiyor olsaydık, manşeti büyüme belirleyebilirdi. Ama son 19-20 yılın zirvesinde dolan enflasyon ve hayat pahalılığı, enflasyon verisini her zamankinden önemli bir hale getirdi.

Ay boyunca kurlarda stabil bir seyir izledik. Son günlerde kısa sü-

reli bir atak yaptıktan sonra dolar/TL yeniden 14'ün altına indi. Bu nedenle kur tarafından bir enflasyon etkisi çok sınırlı olacak.

Ay içinde gıda ürünlerinde yapılan KDV indirimi, enflasyonu aşağı çekici bir etkiye sahip. Ancak bu etki 1 puanın altında.

O nedenle sadece buna bakarak iyimserliğe kapılmamak gerekir. Daha önce yapılan zamların kademeli etkileri ve ÜFE'den geçişkenlik bu hafta yine yüksek bir enflasyon görmemize neden olacak. Ocak'ta yüzde 48,7 olan tüketici enflasyonu bu hafta yüzde 50'nin bir miktar üzerine çıkacak. ÜFE tarafında ise Ocak'ta yüzde 93,5'e çıkan artışın az da

YURTIÇİ

Pazartesi 10:00: 2021 büyüme verileri

Salı 10:00: Şubat ayı PMI verisi

Çarşamba 11:00: Şubat ayı geçici dış ticaret verileri

Perşembe 10:00: Şubat ayı enflasyonu

Cuma 14:30: Şubat ayı reel efektif kur

YURTDIŞI

Salı gün boyu: PMI verileri

Çarşamba 13:00: Euro Bölgesi enflasyon verisi

Cuma 16:30: ABD Şubat ayı tarım dışı istihdam ve işsizlik

olsa yavaşlaması mümkün. Yani geçen aya göre daha yüksek bir TÜFE, daha düşük bir ÜFE artışı şartı olamaz.

'SANAYİCİ KENDİ ELEKTRİĞİNİ YEREL KAYNAKLARLA ÜRETSİN'

RUSYA'nın, Ukrayna'ya saldırmasıyla birlikte bir kez daha anlamış olduk. Savaşlar artık sadece silahla yapılmıyor. Avrupa ülkeleri ve ABD'nin açıkladığı yaptırımların odağında ekonomi var. Rusya'nın Avrupa'ya enerji ile tehdit etmesi de dikkat çekici. Yerli üretim ve kendi kendine yetebilmenin ne kadar önemli olduğu gün gibi ortada.

Önce şubat ayının ortasında Türkiye Genç İş İnsanları Derneği (TÜGIAD) Başkanı Nilüfer Çevikel'den dinledik.

Ekonomi basını ile bir araya gelen Nilüfer Çevikel **sanayicinin** sürdürülebilir ve yeşil enerji için 'yerinde üretme' alternatifi konusunda istekli olduğunu belirterek "Organize **sanayi** bölgeleri dışında üretime izin verilmesi halinde hem dışa bağımlılık azalır, hem de elektrik kayıplarında ve verimlilikte gelişme sağlanabilir. Şu anda organize **sanayi** bölgeleri enerjile-

EKONOMİ NOTLARI

**Sefer
LEVENT**

slevent@hurriyet.com.tr

rinin belirli bir bölümünü kendileri üretebiliyor. Ancak bunu sadece kendi arazileri üzerinde üretebiliyor ve kapasite de bu nedenle kısıtlı ve maliyetli. Organize **sanayi** bölgelerinin dışına çıkınca üretilen her elektrik, dağıtım ağına girdiği için fiyatı da otomatik olarak artıyor. Biz de buna çözüm olarak OSB'ler dışında farklı bölgelerde üretilip kullanılabilmesini bir çözüm olarak sunduk. Kamunun da bu konuda planları olduğunu öğrendik ve bu sevindirici" dedi. Geçtiğimiz hafta aynı konuya

Istanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan da değişti. **Istanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi**'nin şubat ayı olağan toplantısı, "**Sanayide Üretimin Devamlılığı, Verimliliği ve Maliyetler Açısından Enerji Kaynaklı Sorunlarımıza Çözüm Arayışı**" ana gündemi ile video konferans yöntemi üzerinden gerçekleştirildi.

ISO Başkanı Bahçivan üretimin can damarı, olmazsa olmaz olan enerjide artan maliyetlere dikkat çekerek "**Maliyetleri sürekli yükselen sanayicimizin işletme sermayesine katkı sağlamak açısından, elektrik ve doğalgaz ödemelerinde vadeli ödeme imkanı getirilmesi ciddi bir destek olacak. Bunun yanı sıra sanayicinin kendi enerjisini üretebilmesi için de her türlü destek verilmeli**" dedi.

Toplantıya katılan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan

Erdal
Bahçivan

Yardımcısı Abdullah Tancan da "**Enerjide en önemli önceliğimiz arz güvenliği. Ayrıca öngörülebilir bir piyasa oluşumuna önem veriyoruz. Maliyetlerin gerek doğalgaz gerek elektrikte mümkün olan en düşük seviyede olması için gerekenleri yapıyoruz**" diye konuştu.

Anlaşılan **sanayicinin** talepleri hükümet tarafında da karşılık buluyor. Hem yerli üretimi desteklemek hem de maliyeti düşürecek önlemler için çalışmalar sürüyor. Umarım en yakın zamanda uygulamalar hayata geçer, özellikle enflasyonla mücadele açısından kritik önem taşıyan enerji maliyetleri düşmeye başlar. Bu konu sadece **sanayici** için değil tüm tüketiciler yani vatandaş için çok ama çok önemli.

'TÜM KADINLARI TEMSİL EDİYORUM'

NİLÜFER Çevikel... Önce başarılı bir iş kadını olarak Bursa'da tanındı. Ardından sosyal kişiliği ile sivil toplum örgütlerinde görev almaya başladı. Demirtaş Organize **Sanayi** Bölgesi **Sanayici** ve İş İnsanları Derneği (DOSABSIAD) Başkanı olarak başarılı çalışmalara imza atan Çevikel, şimdi de yine bir ilki gerçekleştirerek 35 yıllık bir dernek olan Türkiye Genç İşadamları Derneği'nin (TÜGIAD) ilk

kadın başkanı oldu.

Son dönemin öne çıkan iş dünyası temsilcilerinden biri Çevikel. Söztünü esirgemiyor, sadece yanlışları söylemiyor, öneri de getiriyor. Geçtiğimiz günlerde verdiği bir röportajda "**Sürekli çalışıp, başkanlığımı yaptığım dernekleri ileriye taşımak gibi bir vizyonum var. Bir yandan da kadınlara örnek olduğumu bilmenin verdiği onur ve gururu yaşıyorum. Kadınlar her ne kadar**

son dönemde desteklense de hâlâ yönetici, lider ya da patron pozisyonunda yeterli sayıda değiller. Buralarda sadece Nilüfer Çevikel'i değil, tüm kadınları temsil ediyorum" demişti.

Çevikel başarılı bir **sanayici**. Nil-San Tekstil'in yönetim kurulu başkanı. 2002'de kurulan Nil-San bugün 70 ülkeye ihracat yapan entegre bir üretim tesisine dönüşmüş. Çevikel iş dünyasındaki bu

Nilüfer
Çevikel

başarısını, tecrübesini sivil toplum örgütlerine yansıtmaya çalışıyor. Öntümüzdeki dönemde Çevikel'in adını daha sık duyacağımıza eminim.

20 MİLYON EUROLUK GİRİŞİM SERMAYESİ

YENİLENEBİLİR enerjiye yapılacak yatırımların artık dünya için olmazsa olmaz olduğunu belirten Nilüfer Çevikel şu konuya dikkat çekiyor:

"Sınırdan yüzde 25 karbon vergisi ile karşılaşmak istemiyorsak küresel standartlara şimdiden uymalıyız. Biz daha en başından beri altını çize çize yeşil dönüşüm ve dijitalleşme sloganını bu nedenle kullandık. Seçtiğimiz günden bu yana bir yıl kadar geçti. Bu iki olgunun üzerinde duracağımızı açıklamıştık. Çok ciddi çalışmalar yaptık. Domino Ventures adında bir girişim kurduk. Hollanda merkezli ve start-up'lara destek oluyoruz. 20 milyon euroluk bir fon kurduk. Yönetimi de tamamen profesyonellerde."